

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Lancicii E Societate Iesv Opvscvlorvm Spiritvalivm
Tomvs ...**

Łęczycki, Mikołaj

Antverpiae, 1650

Motiva ad ferendas æquo animo nostri accusationes, & nostræ confusionis
amores Cap. IX.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78809](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78809)

Aut inordinato ad accusationem tui, tamen dū defert, nunquam non vitiosus est, eo ferè modo quo, vt obferuat Plutarchus de capiendâ vilitate ex inimicis politici inimici, suis nobis sunt criminatioibus salutare, idque ostendit pulchro simili. Nam Iasoni Theffalo vomica doloribus laboranti, dū inimicus vultus infligit, continuo eius vlcus aperuit, vnde virtus erupit, & consecuta pro nece salus est, pro morte vita. Ita & delator dum malignè deferendo vult, vel putat, obesse, certam salutem adfert, aperiendis vitiis vlcibus spirituali medico.

Quo circa dicere solitus est Aristhenes, eum qui saluus esse debeat opus habere vel probis amicis, vel inimicis vehementissimis, quod illi admonendo, hi criminando à vitis auertant. Quà de re egregie S. Chrysol. Tomo. i. hom. de periculis Spectaculorum; Cum nos, inquit, peccata nostra non videamus, ob amorem nostri nobis infum. hostes, quia propter odium ea melius quam nos perspicimus, reprobando nos ad correctionis necessitatem impellunt; & illorum malevolentia nobis cedit ad maximam vilitatem non ob id tantum, quod per illos admoniti intelligimus errata nostra, sed quod ea deponimus quoque. Idcirco Deus, qui etiam ex malis bona elicit, & mala non nisi ex amore feruorum suorum permittit in vilitatem eorum, permittit quoque inter Religiosos offensunculas intercedere, quæ ad inquirenda aliena vitia & deferenda propè trahant, & inde aliena vitia curantur.

Hoc ferè modo cum S. Monicam matrem S. Augustini, adhuc puellulam, in ira ancilla quadam increpans, & consuetudinem biffestrandi in eâ improbanz, Meribibulam appellasset, eo sapiens puella percussa stimulo, respexit seditatem suam, statimq; damnauit atque exiit. Ita Deus de alterius animæ infamia sanauit alteram, vt loquitur Augustinus. Pari modo, si quis iniquo animo alterum deferat, sanat, etiam si id non intendat.

Quartum caput difficultatum in delatione nostri, oritur ex parte eius ad quem res nostræ deferuntur. Primò enim veremur, ne si nostra de nobis opinio in Superioris mente gignatur, aut confirmetur antiqua, aut etiam augeatur: quia enim à Superiore post Deum toti pendemus, maximè nostrâ interesse putamus, si bene sentiat de nobis. Cuius signum est, quod etsi error noster aliis pateat si ad Superiorem delatus non sit, non multum laboramus. Secundò, quia acutiùs nos interdum Superior obiurgat & punit sed nihil est, quod his nominibus delata res nos torqueat. Primò, quia si pœnas libenter feramus, spe correctionis ostensa, opinionem nostram, si quam de nobis habuit Superior, deponet, scit enim nos homines esse, & iuxta dictum Terentij: Nil ab homine erroribus obnoxio, à nobis esse alienum, quo circa si nos humiles & patientes

viderit, augebit potius quam minuet bonam de nobis opinionem. Et melius virtutem subditi agnoscat ex Confessione delicti, quam ex reliquis bene factis tempore prosperitatis. Si quid ergo de opinione virtutis detraxit delatio, id humili confessione & patientiã sarcitur. Secundò, parum refert bonum apud homines nomen, si malè audias apud cœlites & Deum: & si pudeat tuam ab hominibus resciri culpam, magis pudeat in conspectu Dei & Angelorum eam esse contractam. Notum ergo velis esse Superiori, quod Diuina iam notum est Maiestati, præsertim cum ea facile Superioris admonitione & tuâ submissione placetur. Tertiò, Equum est existimare Superiorem in obiurgando & imponendâ pœnâ præcipitem non esse, neque nimis credulum delatoribus se præbere. Quartò, Etsi acutiùs Superior obiurgat, id vt à Patre proficitur, & nostræ salutis cupido, atque vt à Medico vlcus sciendæ, ideo gratum esse debet. Turpe est autem, vt ait S. Basil. in Acteticis, eos qui corporibus egrotant, tantum habere fidei Medicum, vt siue vrantur, siue incidantur, siue amarum pharmacum sanentur, pro benefactoribus eos habeant, non verò nos eodem præditos esse affectu erga eos, qui nostras animas curant, si quando per laboriosam curandam rationem nostram salutem studiose procurent. Et S. Bonauent. Quando, inquit, nimis austerè vel minus iuste de aliquo arguuntur, non turbentur animo, sed potius per Fratrum diligentiam circa ipsos, qui quos amant, arguunt & castigant, & exercitio virtutis oblato in Domino gaudeant. Sed si verum agnoscere velimus, harum omnium difficultatum radix est superbia, quæ reprehensionis dedecus horret, & peccatum celatum vellet, ne quid de existimatione perdat, quæ aperta superbia est, velle haberi qualis non est, aut nolle haberi qualis est. Rectè enim S. Marcus Anachoreta; Cum, inquit, videris aliquem in multâ ignominia dolentem, scias eum ambitionis cogitationibus impletum. Nam, vt ait S. Diadochus; Anime Deum amanti proprium est, gloriam Dei semper querere, & suâ submissione delectari, vt per eam familiares Deo efficiamur. Quod si fecerimus exemplo Ioannis Baptistæ, incipimus dicere sine intermissione vlla: illum oportet crescere, me autem minui.

CAPVT NONVM.

Motiuâ ad ferendos aquo animo nostri accusatores, & nostræ Confusionis Authores.

Nunc videndum est cur debeamus omnes aquo animo ferre delatores, & cur præcipuo studio omnes, hanc rem, tanquam viam ad humilitatem acquirendam, & pro totâ vitâ necessariam, debeant complecti, & benè se in eâ fundare.

Pro

Pro hac re non possumus habere meliora motiua, quàm illa quæ S. Pater ipse proponit, quæ sunt duo: Primum Vniuersale, quia dicit id conducere ad maiorem in spiritu profectum. Secundum particulare, quia Regula 9. ait, id proficere ad maiorem submissionem & humilitatem propriam.

Et quidem proficere profectu spirituali, si defectus & res nostræ Superiori detegantur, certum est. Ad profectum enim primo loco necessarium est, carere defectibus: nisi vero ut careamus, nosse eos oportet. Nam, ut Seneca bene scribit, *Initium salutis est notitia peccati. Nam qui se nescit peccare, corrigi non vult: deprehendas te oportet antequam emendes. Et ideo difficulter ad sanitatem venimus, quia nos agrotare nescimus.* Deinde necesse est habere motiua ad defectus fugiendos. Ut autem eos noscamus & fugiamus per Superiores id notitiam eorum melius, quàm aliâ ratione assequi possumus. Quanquam sæpe Superiores, Deo excitante, ad iuuandos magis in spiritu alios, siue per se, siue per aliorum accusationes sumptâ occasione, confundunt aliquos, & quasi credentes quæ audierunt, & si verè non credunt, improbant, & reprehendunt accusatores, eos vt puriores, Deoque magis gratos reddant. Quod nulli debet esse molestum de se demissè sentienti.

91.
ep. 28. &
60. ex B.
pi&cto.

92.
gr. 4. col.
6.

Extat apud S. Ioannem Climacum præclarum hac de re exemplum, & S. cuiusdam Abbatis doctrina. Nam cum Dispensatorem Monasterij pudicum & moderatum ac mitem inuectus esset (spe Etante Ioanne Climaco) absque vllâ causa, & de Ecclesiâ cum eici inisset, & Climacus eius innocentiam commendaret. Scio, inquit Abbas, esse innocentem, sed sicut crudele est ex ore famelici infantis manibus panem rapere, ita & seipsum & operarium ladit, qui animas suscipit regendas, nisi illi coronas, quantas illum sustinere posse nouit, horis singulis providere sat agit: siue per contumelias, siue per ignominias, siue per obrecciones, siue per ludibria. Tria enim maxime cauenda committit. Primum, quod ipse increpationis mercede priuatur. Secundum, quod aliis ex alterius virtute perdere possit id agere omisit. Tertium verò quod est grauissimum, quod nō nunquam qui videntur esse probatissimi, & laboris patientissimi, si ad tempus negligantur, atque iam vt virtutibus præditi à Prælato non corrigantur, siue probis siue iniuriis afficiantur, ea que in eis inerat modestia ac tolerantia destituerentur. Nam etsi bona & frugifera pinguis terra est, consuevit tamen aque, id est ignominie defectus illam infructuosam ac siluestrem efficere, spinasq; fornicationis & noxiæ securitatis in eâ germinare. Hæc S. Ioannes Climacus.

Quocirca quamuis sine vllâ culpâ nostrâ accusaremur Prælato, & ab eo acerbâ reprehensione vel alio modo confunderemur, id propter utilitates commemoratas iniquo ferre animo non deberemus, imò ne sentire quidem, vt i optabat S. Franciscus (to. 3. bibl. SS. PP. inter

03.

opus. eius) dicens: *Beatus seruus, qui disciplinam, accusationem, & reprehensionem ita patienter ab aliquo sustinet, sicut à semetipso. Beatus seruus, qui reprehensus benigne acquiescit, verecunde obtemperat, humiliter confitetur, libenter satisfacit. Beatus seruus, qui non est velox ad se excusandum: & humiliter sustinet verecundiam & reprehensionem de peccato, vbi non commisit culpam.* Hæc S. Franciscus.

Secundum motiui particulare ad ferendos equo animo delatores à S. P. Ignatio allatū Reg. 9. est, *Maior submissio & humilitas propria, quam allequatur qui æquo animo accusationes ferunt.* Magnum est hoc motiuum, & quod solum sufficere debet: siue quia humilitas est contentis omnium virtutum, & quam honorum sequitur copiosissimum veluti quoddam examen, vt ait S. Basilius, siue, quia est tanquam terra, ex qua crescit & nutritur arbor charitatis, producens flores virtutum & fructus gratiæ in animâ, vt Deus Pater dixit S. Catharinæ Senensi; siue quia humilitas est adeo coniuncta cum obedientiâ, quam etiam nutrit, vt tantum sit aliquis obediens, quantum & humilis, & è contra, vt in eodem Dialogo, c. 254. dixit Deus, addens, *humilitatis sororem esse patientiam inuicem, & hanc patientiam esse medullam caritatis, ac signum euidentis, & aperte demonstratiuum, quod anima sit in gratiâ consistens in Deo, & Deum per gratiam in se habens, vt Deus ipse his ipsis verbis id explicauit S. Catharinæ.*

Simili ratione Denis B. Angelam de Fulgino docuit, vt habetur c. 19. eius vitæ: *quanto anima magis afflictâ & depauperata, & humiliata est interioris, tanto magis apratur, & purgatur & purificatur, vt magis alleuetur, quia nulla anima potest aliter, nec plus eleuari nisi quantum humiliatur & profundius in humilitate complanatur & radicatur.* Quæ omnia cum sint summè excellentiâ & deiderabilia, æquissimo animo ferendi tunc delatores, qui sunt causa tantorum honorum, ex humilitate, quam causant, proueniunt. Nil enim ita elationis nobis innatæ, & actibus malis confirmatæ, spiritus demittit, vt cum vitia nostra notata sunt. Quia turpitudine vitij pudorem incutit, pudor modestiam & humilitatem parit. Vt enim erigimur cum benefacta virtuteque nostræ celebrantur, & altos spiritus colligimus, ita cum nostra vitia erroreque notantur humiles reddimur. Hinc cum S. Petrus à S. Paulo reprehensus esset in faciem, taquit, non excusauit se, quia humilis fuit. Quod ponderans, S. Gregorius Papa: Tacuit, inquit, Petrus, vt qui primus erat in Apostolatus culmine, primus esset in humilitate. Et S. Aug. Rarius, ait, & sanctius exemplum (Petrus) posteris præbuit, quod non dedignaretur sibi sorte relictâ tramitem reliquissent, etiam à Posterioribus corrigi, quàm Paulus, quod confidenter etiam minores maioribus pro defendendâ Euangelicâ veritate, salutâ fraternâ caritate, resistere.

Sed si verum agnoscere velimus, harum omnium difficultatum radix est & origo superbia, quæ

97

dist. 3.
cap. 101

c. de vitiis
rem.

dist. cas

l. part.
hist. l. 6.
num. 9

99

96

et ro. ep
19. ad
Hier.
ca. mod.

quæ culpæ seu potius reprehensionis dedecus horret, & peccatum celatum vellet, ne quid de existimatione perdat; quæ aperta superbia est, haberi qualis non est, aut nolle haberi qualis est.

97. Alluescamus ergo ferrè æquo animo delatores primò, in paruis rebus, quales ordinariè accidunt, deinde maiores æquo animo feremus calumnias, falsa testimonia, iniurias; prout in Reg. 11. Summar. S. Pater præscribit: nam à faciliioribus ad difficiliora gradus est. Ita fecit prudens ille & S. Pater in VV. Patrum. Qui cum possët verba maledica bubulcorum propulsa, maluit forti tolerare animo, quò maioribus perferendis iniuriis sese minorum exercitatione alluescaceret. Idem fecit & S. P. Ignatius, qui se à puero quodam præciter irrideri permittit, & vt id faceret ante illum constitit; longioribus se eius exponens ludibriis, & cum quidam suadetet, vt se conspectui maledici pueri subduceret; Sinamus, inquit, eum ex hoc mei ludibrio & irrisione capere materiam solatiij.

Idem factum à P. Paschasio Broët vno è primis S. Ignatij scribit Sacchinus: Cum rediret Belonio Lutetiam, iter habebat pedes, Beltrando Roserio comite (qui id scriptum reliquit) per agrum in quo demetendus frugibus ad triginta homines opus faciebant. Hi continuo panno, ium conspicati senem, ludibrio habere cœperunt, & onerare conuiciis, simulatorem inter cetera deceptoremq; magnis vocibus appellantes. Quem ad verborum sonitum, quasi ad incandam symphoniam, baculo suo innixus, vt audis auribus omnem exciperet, constitit Pater, nec gressum mouit, quoad illi satietate parcimq; pudore sinem fecere. Tum verd Paschasmus erigens se, placidissimòq; vultu messoris, quasi de beneficio grates acturus, intuens; Deus, inquit, vobis benignè faciat, filij, ac benedicas: eaque dicens manu simul Crucis salutare signum ad benedicendum expressit. Non tulere tam insolitam mansuetudinem quamuis rustica pectora. Diceres vim continuo bona famuli Dei precatationis seruasse. Exemplo velut atomi ad eius circumfusi pedes, veniam precantes, se iniquos conuiciatores, illum virum reuerè sanctum depradicant. Sicut ergo ij publicam contumeliam æquo tulerunt animo, feramus nos occultas nostri delationes, si & valdè proficere in spiritu, & nominatim in humilitate optamus. vtrumque enim S. Patet nos assilucatos sponddit Regu. 9. & 10. Summatij.

98. Hâc spe allectus P. Petrus Faber, vt scribitur in eius vitâ, non modo in suis ipse reprehendis & castigandis erratis frequens & multus erat, quod paucorum admodum est, sed, quod longè paucissimorum, ea quoque reprehendi & carpi volebat ab aliis, omni non modo personarum ac temporum, verum etiam modi ac rerum quæ in reprehensionem caderent definitione sublata, non solum vt Superiorum aut equalium, verum etiam vt inferiorum reprehensiones sibi duceret expectandas: nec solum certi cuiuspiam errati, vel noxæ, sed

erratorum omnium atque nozarum; siue ea vera essent, siue conficta, nec tum modò, cum tacitè aut vbertate Spiritus amœnus esset, verum etiam tum cum esset in tristitiâ atque egestate. Quin ipsi quoque reprehendis modum in reprehendis potestate volebat esse postum, vt eam potissimum adhiberet, si collibitum esset, qui maximè vreret & incenderet. Tantum in reprehendis lasere boni, bonus, & sui boni cupidus, intellexit. Optabat autem vt in eis ferendis & admittendis, non tam modum reprehendis ac verba, quæ deicendi vim habent, attenderet, quàm reprehendis vitiatatem ac fractum, quæ mores corrigit ac emendat. Neque tenebat oculos ad reprehendis modum retrahendos, sed in emendationis curam figendos. Multos enim existimabat dum modum spectant, nec in se habent, vnde animum in reprehendis solentur, vni oburgationis succumbere: qui verd aut habent, aut habere se putant, vnde animum consolentur ac placent, eos ferre sedatis placidissimè, castigationis autem.

Concludam hoc Opusculum salutari doctrinâ, & diuinitus traditâ, & Deo ipso dictante ac iubente conscriptâ Italicè à B. Angelâ de Fulgino, magna sanctitatis feminâ, Ordinis Minorum, in cuius vitâ Latinè editâ ab Arnolddo c. 60. hæc leguntur. Post explicatam primam Christi sociam, scilicet paupertatem summam, quam coluit; secunda, inquit, societas, à quâ continuo Iesus Dei filius quamdiu vixit fuit associatus, extitit voluntarius & perfectus contemptus, deiectio & ignominia & verecundia, quam voluit in hoc mundo tolerare. Vixit enim sicut seruus deiectus, & venditus, & non redemptus, & non tantum sicut seruus, sed sicut seruus, qui malus reputatur & iniquus. Fuit enim exilatus & opprobriatus, derisus, ligatus, verberatus, fustigatus, flagellatus, & tandem sine ratione, sine defensore, sicut vilis & miserabilis, cum iniquis & latronibus deputatus, & cum eis condemnatus & mortuus morte turpissima & deiectâ. Et dum viueret, si quando aliquis voluisset sibi inferre honorem temporalem, semper contraxit aut verbis aut factis, & honorem mundi semper fugit, & verecundias semper tolerauit, & libenti animo acceptauit, non dando ex parte suâ occasionem nec causam. Et post multa exempla allata ex Christi vitâ, expressè sic concludit, & quid nobis faciendum sit docet:

Heu, pro dolor! inquit, quæ persona inuenitur hodie, quæ diligit talem societatem, vt scilicet fugiat honorem & diligit verecundiam, quæ habetur propter paupertatem, humilem statum, humile officium & cetera humilia, nec quæ velit esse annihilata, deiecta & contempta & c. Sed inueniuntur multi, quorum quilibet dicit: Ego diligo & quero diligere Deum, & non curo, si mundus non faciat mihi honorem, sed nolo, quid faciat mihi verecundiam, nec volo esse deiectus, nec vituperatus, nec confusionem in mundi presentia recipere. Sed istud est signum manifestum parue fidei, & parue iustitiæ, & parui amoris, & magne tepiditatis. Quia vel commisi illud propter quod est dignus sustinere confusionem & penam & verecundiam, de quo

paucis

pauci se possunt iuste excusare, vel non commisit: si non commisit propter opera sua manifesta vel absconsa, debet sustinere: si verè sit penitens, cum patientiâ, imò etiam cum placimento animæ & corporis, & hoc duabus rationibus: Primò, quia illa verecundiâ, & confusio, & pœna, quam sustinet cum patientiâ satisfaciit Deo & proximo secundùm voluntatem Diuine Iustitiæ. Si verò non commisit mala opera debet portare & tolerare omnem verecundiâ & confusioem (si Deus permiserit) & hic in centuplum cum maiori patientiâ & gaudio quàm primo modo, quia illa pœna & illa confusio, & verecundiâ tota ponitur in augmentum gratiæ. Crescente autem merito gratiæ, crescit donum & premium gloriæ, & sic procul dubio cum toleratiõne verecundiæ & confusioem, qua adueniunt absque culpâ hominis, crescunt & proficiunt animæ sanctæ, & amici Dei. Idem Christus deleuit verecundiâ & fugit honorem, vt doceret amicos suos, quomodo possent crescere in merito & gratiâ. Ista igitur societas secunda fuit continuè cum vitâ Christi. Si enim volumus videre bene principium, medium, & finem ultimum vitæ Chri-

sti, Filij Dei, totum fuit humilitas, & in mundo viuere sine honore, & despectus, & reprobatus à mundo, & ab illis qui diligunt mundum. Hæc B. Angela diuinitus edoceta, de amandâ confusione scripta reliquit. Cùm autem à S.P.N. Ignatio edoceri simus, concupiscere totis viribus possibilibus contumelias, falsa testimonia & iniurias, ac stulti haberi & existimari, & talia summi esse momenti ad vitæ spiritualis profectum, tenemur iuxta exempla, & antiqua, & recentia nostrorum Sanctorum optare, & quantum licet ac permittitur, querere, & factis ac dictis exhibere, nostri confusioem, & contemptum, & abiectionis politicos delicatorum Religiosorum dictaminibus, à stylo & vitâ Sanctorum omnium alienis, non erubescere Euangelium: sed Christi quoque exemplo, pro eius amore confundi, quoniam ex amore nostri fide Diuinâ credimus eum, tot confusioem plenam, sustinisse crucem, confusione contemp-
vt ait Apostolus in Epistolâ ad Hebræos cap. 12. 2.

